

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljár (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Barna Edina (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. január 29-én kelt 31.P.24.935/2006/32. számú ítélete ellen az alperes részéről 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnév és becsület védelméhez fűződő személyiségi jogát, azzal, hogy ...-én a Csepeli Bíróságon, valamint a ...-ban is azt mondta a felperesnek, hogy „Maga bolond, szélhámos, hazug, csaló, soha nem fogok magának elszámolni”, valamint, hogy „be ne tegye a lábát a társasházba, mert agyon lesz verve, maga becstelen hazug csaló, szélhámos, magának csak a társasház pénzére fáj a foga”. A felperes kérte annak megállapítását is, hogy az alperes azzal is megsértette a jóhírnév és becsület védelméhez fűződő személyiségi jogát, amikor a Fővárosi Bíróság előtt 26.P.25.588/2006. szám alatt indult perben a 2007. május 21-i tárgyalási jegyzőkönyvben azt a valótlan-ságot állította, hogy a felperes üres lapot íratott alá a tulajdonosokkal, majd később fölé szerkesztett egy szöveget és ennek birtokában a társasház pénzét az ...-ben felvette. A jogsértés megállapításán túl az alperest 1.000.000 forint nem vagyoni kár megfizetésére is kérte kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Állította, hogy a felperes által neki tulajdonított kijelentések nem hangzottak el, egyébként is életszerűtlen, hogy két alkalommal is ugyanazokat a szavakat használta. Hivatkozott arra is, hogy a felperes által bejelentett tanúk nem érdektelenek, vallomásuk meggyőző bizonyítékként nem értékelhető. A kártérítési igény vonatkozásában amiatt is kérte a kereset elutasítását, mert a felperes nemcsak a károkozó magatartást, hanem a kárt, és az okozati összefüggést sem bizonyította.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy ...-én az ...-ban csalónak, szélhámosnak nevezte a felperest egyes lakók és a banki alkalmazottak előtt, megsértette a felperesnek a jóhírnévhez és a becsülethez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alperest 100.000 forint és ennek ...-étől számított törvényes késedelmi kamatai 15 napon belüli megfizetésére is.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és úgy rendelkezett, hogy az illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt 30.000 forint illetéket az alperes köteles a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni, míg az egyéb költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az ítélet indokolásában a jóhírnévhez és a becsület védeméhez fűződő személyiségi jogsértésre irányadó törvényi rendelkezések, a Ptk. 75. §-a, a Ptk. 76. §-a, a Ptk. 78. § (1) és (2) bekezdésének ismertetését követően elsődlegesen azt emelte ki, hogy a felperes és az alperes személyes előadását a tényállás megállapításának alapjául csak annyiban tudta elfogadni, amennyiben azok egyező tartalmúak voltak.

Az alperes helyesen hivatkozott arra, miszerint életszerűtlen, hogy kétszer szóról-szóra ugyanazt mondta volna a felperesnek. A felperes személyes előadását a bíróság egyébként is ellentmondásosnak tekintette, a sérelmezett mondatok elhangzásának előzményeit, szövegkörnyezetét és saját kijelentéseit sem adta elő hitelt érdemlő módon. Az alperes sem nyilatkozott meggyőzően az eseményekről. Azt nem vitatta, hogy a felperes által megjelölt időpontokban találkoztak és a lakótársakhoz intézett felhívásokból, dokumentumokból az is megállapítható volt, hogy a felperes eljárását nem tartotta jogszerűnek.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat értékelve arra a következtetésre jutott, hogy a felperes az ...-ban elhangzottakat részben sikeresen bizonyította, míg a Csepeli Bíróságon elhangzottakat nem tudta kétséget kizáróan igazolni.

A bíróság mérlegelte, hogy a felperes által meghallgatni kért tanúk a felperes közös képviselővé választását követően átmenetileg bizonyos tisztségekhez jutottak, ezért nem voltak elfogulatlanok tekinthetők.

Így a bíróságon történtekkel kapcsolatos tényállás megállapításának alapjául nem tudta elfogadni ... vallomását, aki azt a noteszéből olvasta fel, de a pontos körülményekre nem emlékezett és a felperes által elmondottakkal is részben ellentétes nyilatkozatokat tett. ... általánosságban nyilatkozott úgy, hogy az alperes mindig is csalónak, szélhámosnak, gazembernek nevezte a felperest.

A bíróság az ...-ban történtek tekintetében ... tanúvallomását logikusnak és lényegében ellentmondásmentesnek értékelte, míg ... - az egyetlen elfogulatlan tanú - nem emlékezett arra, hogy miért is kellett közbelépnie a szóváltás során.

A bíróság meggyőződésének kialakításában szerepet játszott, miszerint az alperes is elismerte, hogy a felperes miatt ment az ...-ba és, hogy mondhatott olyant a banki alkalmazottak előtt, hogy a felperes a közös képviseletet csalással szerezte meg és azt sem vitatta, hogy megpróbálta megakadályozni a felperes pénzfelvételét. Mindezek alapján a bíróság - bár valamennyi szó pontos használatát tényként nem tudta ítéleti bizonyossággal megállapítani - azonban a perbeli tényállásból arra a következtetésre jutott, hogy a „csaló” és a „szélhámos” kifejezések elhangzottak. Ezzel szemben azt az alperesi védekezést, hogy csak trágárságra utaló kifejezést használhatott, nem fogadta el, mert a két sértő szót nem tekintette egyben trágárnak is. Azt, hogy az alperes a felperest „elmebeteg”-nek nevezte volna, tanúvallomás nem támasztotta alá, a „hazug” megjelölést pedig egy vitatott közös képviselői választással összefüggésben nem tekintette jóhírnév sértőnek. Az a megfogalmazás, hogy a felperesnek a társasház pénzére fáj a foga, olyan alperesi vélemény, ami önmagában nem alkalmas a becsület és a jóhírnévsértés megállapítására.

A bíróság a megállapíthatóan elhangzott kifejezéseket úgy értékelte, hogy - bár a felperes alkalmazott eljárásra, illetve a közös képviselet megszerzése érdekében használt eszközei kifogásolhatók -, ez a helyzet nem hatalmaz fel senkit arra, hogy szélhámossággal, bűncselekmény elkövetésével gyanúsítson meg valakit. A két megállapított kifejezés használata - a bíróság szerint - megvalósította a kereset szerinti jogsértéseket, a jóhírnév és a becsület megsértését.

Az ítélet jogi indokolása kitért arra is, hogy a 26.P.25.588/2006/6. számú jegyzőkönyvben rögzítettekről - az üres papírok aláírása - az adott ügyben eljáró bírónak kellett döntenie, ezért az elsőfokú bíróság a felperes ezekre vonatkozó keresetét a keresetőségi jog hiánya miatt utasította el. A pénzfelvétel ténye az ítélet indokolása szerint a felperes megítélését nem befolyásolja.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a jogsértést a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján részben megállapította, ezért vizsgálta, hogy mennyiben alapos a felperesnek a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerinti kártérítés iránti igénye.

Úgy foglalt állást, hogy az alperes nem mentette ki magát a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint annak bizonyításával, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, tehát a kártérítés jogalapja fennáll.

Az elsőfokú bíróság nem vagyoni kár összegszerűségét a Ptk. 206. § (2) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg. Kiemelte azt, hogy a jogsértést nem tekintette kiemelkedő súlyúnak, de jelentéktelennek sem. Nyomatékosan értékelte, hogy a banki alkalmazottakat a felperes „személye nem különösebben érdekli”, akik pedig vele együtt voltak, azoknak a bizalma a felperesben az alperesi kijelentések miatt nem rendült meg.

Hangsúlyozta, hogy a felperes azt nem tudta bizonyítani, hogy a bankban tett kijelentések miatt nem választották meg közös képviselőnek, s mivel a jövedelem vesztes és a banki kijelentés között okozati összefüggés sem volt bizonyított, nem volt szükséges az erre vonatkozó alperesi indítványok teljesítése sem.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét valamennyi körülmény együttes figyelembe vételével 100.000 forintban állapította meg, és a Ptk. 360. § (1) bekezdése, a 301. § (1) bekezdése szerint rendelkezett a késedelmi kamatok megfizetéséről is. A pervesztesség-pernyertesség arányát közel azonosnak ítélve, a perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján, míg a kereseti illetékről az előlegezett rész-illeték lerovásának figyelembe vételével döntött.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítást kérte, másodlagosan a 100.000 forint nem vagyoni kártérítés egy forintra történő mérséklését indítványozta.

Kifejtette, hogy a felperes közös képviselőként való megválasztása nem jogszerű körülmények között történt és kétséget kizáróan arra sem merült fel adat, hogy pontosan milyen kifejezések hangzottak el. Hivatkozott arra is, hogy a jogsérelem jelentéktelen mértékű, nem mutatható ki a felperesbe vetett bizalom megrendülése és a felperes erre bizonyítást sem ajánlott fel.

Másodlagosan arra mutatott rá, hogy a kereset szerinti 1.000.000 forinthez képest a 100.000 forint is eltűzött, ezért annak mérséklése indokolt.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta, annak helyes indokaira tekintettel.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének keretei között bírálta felül és úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból jogszerű következtetést vont le, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően helybenhagyta, annak helyes indokai alapján.

Az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta, indokolási kötelezettségének eleget tett, részletesen ismertette, hogy mely bizonyítékokat fogadott el döntése alapjául, illetve melyeket és miért nem vett figyelembe. A bizonyítás anyagát okszerűen mérlegelte.

A fellebbezésben foglaltak alapján a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakat emeli ki.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése általános védelemben részesíti a személyiségi jogokat, amikor kimondja, hogy a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani.

Az általános védelem biztosításán túlmenően a törvény a legjelentősebb személyiségi jogokat külön is nevesíti és ezen túlmenően az Alkotmány is

meghatározza azokat a jogokat, amelyeket a Magyar Köztársaságban mindenki köteles tiszteletben tartani.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése biztosítja a jóhírnév védelmét, amelynek megsértése akkor valósul meg, ha valaki más személyére vonatkozó, azt sértő, valótlan tényről állít, híresztel vagy való tényről hamis színben tüntet fel [Ptk. 78. § (2) bekezdés].

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. Jóhírnév sértőnek az olyan közlések tekinthetők, amelyek objektíve nem felelnek meg a valóságnak, és hátrányosan befolyásolják az érintett személy társadalmi értékelését.

A Ptk. 76. §-a értelmében személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen az emberi méltóságnak, a becsületnek a megsértése is.

A becsület védelme az embert magatartásától függően illeti meg és jogsértő az, ha személyt érintő, bármiféle módon kifejezett tényközlés valótlan illetve a közlés a tartalmára, tartalmának valóságára tekintet nélkül akkor is becsületsértő, ha aránytalanul túlzó, indokolatlanul bántó, lealázó.

Az elsőfokú bíróság a hivatkozott jogszabályok és jogelvek tükrében jutott arra a meggyőződésre, hogy a Budapest, kerület ... utca ... szám alatti társasházközösségen belül számos konfliktus alakult ki a közös képviselő választás körül. A tulajdonostársak az elszámolások miatt és a taggyűlési határozatok érvényessége-érvénytelensége okán számos bírósági eljárást is kezdeményeztek, továbbá jelen per felperese és alperese - és mások - között több személyiségi jogi per is folyamatban volt.

A fellebbezési kérelem korlátaira tekintettel a másodfokú bíróság csak a ...-ban elhangzottak körében vizsgálta, hogy megvalósult-e az elsőfokú bíróság által megállapított személyiségi jogsértés.

A peradatokból - a felperes személyes előadásából, ... és ... tanúvallomásából - megállapítható volt, hogy az alperes a bankfiókban csalóként, szélhámosként állította be a felperest.

Ezt lényegében maga az alperes is elismerte, előadása szerint a szóváltásuk során mondhatott olyat, hogy a felperes csalással szerezte meg a közös képviselői megbízatást, hogy nem számolt el a társasház közösség pénzével, az iratokat nem adta át. Azt sem vitatta, hogy azért ment be a pénztáratba, hogy megakadályozza a felperesi pénzfelvételt, amelynek során olyan durva konfliktus alakult ki, hogy a bank alkalmazottainak kellett közbelépniük.

Mindezen körülmények - mint ahogy azt az elsőfokú bíróság is megállapította - a felperes által sérelmezett közlések megtörténtét alátámasztják.

Egyetértett a Fővárosi Ítéltábla az elhangzottak jogi értékelésével, nevezetesen, hogy a felek közötti eldurvult, elmérgesedett viszony sem adhat alapot arra, hogy valaki más személyt a nyilvánosság előtt csalónak, szélhámosnak nevezzen, vagy őt bűncselekmény elkövetésével vádolja. A másodfokú bíróság is úgy ítélte meg, hogy semmi nem indokolhatta azt, hogy az alperes ilyen indokolatlanul bántó kifejezéseket használjon és ezzel a jóhírnevet, becsületsértő megnyilvánulással a

felperes személyének megítélését hátrányosan befolyásolja, negatív értékelést váltson ki.

Mindezek tükrében értékelve a felperes e körben előterjesztett igényét a Fővárosi Ítéltábla is arra az álláspontra jutott - egyezően az elsőfokú bíróság okfejtésével -, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnév és becsület védelméhez fűződő személyiségi jogait.

A nem vagyoni kártérítés tekintetében is osztotta a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját.

Ezzel kapcsolatban abból kell kiindulni, hogy a nem vagyoni kártérítés jogintézménye az általános személyiségvédelem eszköze, alkalmazásának feltétele, a nem vagyoni kártérítés megfizetésére vonatkozó igény jogalapja valamely személyhez fűződő jog megsértése.

Mivel e jogintézmény sem szakítható el a kártérítés általános szabályaitól, megállapításához a jogellenes, felróható magatartáson felül szükséges olyan hátrány bekövetkezése, amely csak nem vagyoni kártérítéssel orvosolható, és a kettő között okozati összefüggésnek is fenn kell állnia.

A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében rámutatott, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben nem vagyoni kártérítés megítélésére nemcsak akkor van lehetőség, ha a sérelmet szenvedett fél tételesen igazolja a nem vagyoni hátrányait. A bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül is elfogadja az olyan hátrány bekövetkeztét, amely köztudomású ténynek tekinthető. Ha tehát a sérelmet szenvedett fél valószínűsíti a hátrányait, valamint olyan esetben, ha a kár bekövetkezése köztudomású tényként elfogadható, a nem vagyoni kártérítés a hátrány tényleges bizonyítása nélkül is megítélhető.

Ilyen esetben a bíróság a kártérítés mértékéről a ténylegesen bekövetkezett joghátrányhoz képest, a Pp. 206. § (3) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében határoz.

A felperes a jogsértésen túlmenően nem bizonyította, hogy az alperesi kijelentések miatt nem választották meg közös képviselőnek, illetve, hogy emiatt esett el tiszteletdíjtól, vagyis nem igazolta a tényleges kárának bekövetkeztét. (A Fővárosi Ítéltábla a felperesi előadással kapcsolatban csak utal arra, hogy a jövedelemkiesés egyébként sem a nem vagyoni, hanem a vagyoni kár körébe tartozik.) A Fővárosi Ítéltábla köztudomású tényként megállapította, hogy a sérelmes kijelentések a felperesnek nem vagyoni hátrányt okoztak, amely csak más jellegű előny, pénz fizetésével egyenlíthető ki.

A Fővárosi Ítéltábla kártérítés összegszerűsége tekintetében is egyetértett az elsőfokú bírósággal, mert a felülbírált ítélet figyelembe vette a perben rendelkezésre álló valamennyi adatot és a kialakult bírói gyakorlat szerint a megítélt 100.000 forint nem volt eltúlzottnak tekinthető. A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az alperes fellebbezésében nem hivatkozott olyan körülményre, amely az elsőfokú bíróság döntésének felülmérlegelését indokolta volna.

A felperesnek fellebbezési költsége nem merült fel, ezért arról határozni nem kellett.

A Fővárosi Ítéltábla az eredménytelenül fellebbező alperest fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

Budapest, 2011. január 18.

. Fülöp Györgyi s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő